

**การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการคิดอย่างมีวิจารณญาณรายวิชา ส 31102
ประวัติศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การสอนด้วยวิธีการ
ทางประวัติศาสตร์ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก**

a study of learning achievement and critical thinking in history s 31102 of mathayom
suksa 4 using historical methodology with graphic organizer technique

อัครเดช แสนณรงค์¹⁾ และ ลัดดา ศิลาโนย²⁾

Akaradej Sannarong¹⁾ and Ladda Silanoi²⁾

¹⁾ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Department of Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Khon Kaen University

²⁾ รองศาสตราจารย์ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Associate Professor, Department of Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Khon Kaen University

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ให้นักเรียน ร้อยละ 70 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนร้อยละ 70 ขึ้นไป 2) เพื่อศึกษาการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ให้นักเรียนร้อยละ 70 มีการคิดอย่างมีวิจารณญาณร้อยละ 70 ขึ้นไป และ 3) เพื่อศึกษา เจตคติต่อการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ โดยใช้การสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ ในรายวิชา ส 31102 ประวัติศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงทดลองแบบกลุ่มทดลอง กลุ่มเดียว (One – Shot Case Study) กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ห้องเรียนที่ 14 โรงเรียนชุมแพศึกษา อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 29 คน เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือ แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับเทคนิค ผังกราฟิก จำนวน 5 แผน เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลการวิจัย ได้แก่ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และแบบวัดเจตคติต่อการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า

1. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ร้อยละ 72.41 มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนร้อยละ 72.40 ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด
2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ร้อยละ 89.65 มีคะแนนการคิดอย่างมีวิจารณญาณร้อยละ 73.42 ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด
3. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีเจตคติต่อการเรียนรายวิชาประวัติศาสตร์ อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : ประวัติศาสตร์, วิธีการทางประวัติศาสตร์, ผังกราฟิก

Abstract

The objective of the present research were 1) to study grade 10 students' learning achievement in History Course S31102 by using Historical methodology with Graphic organizer technique in which 70% of the students were expected to pass the prescribed learning achievement criterion of 70% or better 2) to study the students' critical thinking in which 70% of them were expected to pass the prescribed criterion of 70% or better and 3) to study towards the attitude to learning history for grade 10 students. The study followed One-Shot Case Study research procedure for data collection. The target group consisted of 29 grade 10 students in Choompae Suksa School in Choompae District, Khon Kaen Province during the second semester of the 2013 academic year. Research instruments included 1) 5 lesson plans based on historical methodology together with graphic organizer technique and 2) a learning achievement test, a critical thinking test and an attitude test on the students' attitude towards the study of history. The collected data were analyzed by finding arithmetic mean, percentage and standard deviation.

The findings showed that:

1. On the matter of learning achievement, it was found that 72.41% of the students passed the prescribed passing criterion of 70%, and the students made a mean achievement score of 72.40% which passed the prescribed passing criterion of 70%;
2. On the matter of critical thinking, it was found that 89.65% of the students passed the prescribed passing criterion of 70%, and they made a mean critical thinking score of 73.42% which passed the prescribed passing criterion of 70%; and
3. On the matter of the students' attitude towards the study of history, it was found that they showed a "high" level of positive attitude in favor of the study of history.

Keywords : History, Historical methodology, Graphic Organizer

บทนำ

ประวัติศาสตร์เป็นศาสตร์ที่ว่าด้วยพฤติกรรมหรือเรื่องราวของมนุษย์ที่เกิดขึ้นในอดีตอันส่งผลต่อมนุษยชาติและสังคมโดยรวมตั้งแต่อดีต ปัจจุบัน และอนาคต การศึกษาประวัติศาสตร์จะทำให้มนุษย์รู้จักตนเอง รู้จักความเป็นมาของชาติมีความภาคภูมิใจในชาติพันธุ์ และเห็นคุณค่าของมรดกทางวัฒนธรรมที่บรรพบุรุษได้สั่งสมไว้ การจัดการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้และเข้าใจในทฤษฎีทางประวัติศาสตร์วิธีการทางประวัติศาสตร์หลักฐานทาง

ประวัติศาสตร์ การแบ่งช่วงเวลาทางประวัติศาสตร์ แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ต้อง มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกของความเป็นไทย รักท้องถิ่น ประเทศชาติ และมีวัฒนธรรมอันดีงาม

ปัจจุบันพบปัญหาและอุปสรรคในการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ [6] ดังนี้ 1) วิธีการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ไทยไม่มีการพัฒนาแต่ดำเนินไปในทิศทางที่ผิดที่มุ่งเน้นในเรื่องการถ่ายทอดความรู้ที่มีอยู่มากกว่าการสร้างองค์ความรู้ใหม่ 2) ค่านิยมการลอกเลียนแนวคิดของชาวตะวันตกมาใช้โดยมิได้คำนึงถึงภูมิหลังทางวัฒนธรรมและข้อจำกัดของบุคคลในด้านต่าง ๆ 3) ปัญหาการวัดผลที่ดี โดยมีความ

เข้าใจผิด ๆ ที่ว่าการวัดผลแบบปรนัยมีภววิสัยสูงและใช้ได้กับทุกวิชาในทุกสถานการณ์ 4) ปัญหาเรื่องสื่อการเรียนการสอนหนังสือที่มีอยู่ก็ยังขาดความเป็นมาตรฐานที่ชวนให้น่าอ่านและทันสมัย และสื่อการสอนประเภทอื่น ๆ ยังไม่มีการพัฒนาเท่าที่ควร ผู้สอนจึงจำเป็นต้องมีองค์ความรู้ และเข้าใจในวิธีการทางประวัติศาสตร์ซึ่งเป็นแม่บทสำคัญในการสอนประวัติศาสตร์ วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์นั้น มีลักษณะเป็นการแสวงหาความรู้ ความจริง ตามหลักทฤษฎีที่เป็นวิทยาศาสตร์ มีระเบียบวิธีที่เป็นขั้นตอนที่ชัดเจนที่ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน [5] ขั้นที่ 1 การกำหนดประเด็นปัญหาในเรื่องที่จะศึกษา ขั้นที่ 2 การรวบรวมหลักฐาน ขั้นที่ 3 การตรวจสอบเชิงประวัติศาสตร์ (วิเคราะห์ ประเมิน และตีความหลักฐาน) ขั้นที่ 4 การสังเคราะห์หรือตีความ ขั้นที่ 5 การนำเสนอข้อมูล แต่ว่าการเรียนรู้นั้นจะมีความหมายมากขึ้นเมื่อสิ่งที่เรียนรู้สามารถเชื่อมโยงความรู้ใหม่เข้ากับความรู้เดิมของผู้เรียน ผังกราฟิกจึงเป็นภาพที่เป็นรูปธรรมที่จะแสดงให้เห็นถึงรูปแบบความคิดในสมองของผู้เรียนเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยให้ผู้เรียนจัดข้อมูลเหล่านั้นให้เป็นระเบียบ และยังเป็นรูปธรรมของการแสดงออกของความคิดเห็นที่สามารถมองเห็นและอธิบายได้ [2]

การจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์จึงมีส่วนช่วยให้ผู้เรียนเกิดการคิดอย่างมีวิจารณญาณ โดยใช้ความรู้ ความคิดและประสบการณ์ของตนเองในการสำรวจหลักฐานอย่างรอบครอบ เพื่อนำไปสู่ข้อสรุปที่สมเหตุสมผล จากรายงานการวิจัยพบว่าการสอนโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น และผู้เรียนเกิดทักษะในการคิดวิเคราะห์ การศึกษาค้นคว้าหาความรู้ อย่างเป็นระบบ จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สาระการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์

ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิกเพราะขั้นตอนของวิธีการทางประวัติศาสตร์และเทคนิคผังกราฟิกเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการคิดอย่างเป็นระบบคิดอย่างมีเหตุผล อย่างเป็นขั้นตอน ซึ่งผู้เรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาดตนเองและสังคมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จากการสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก โดยกำหนดให้จำนวนนักเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ขึ้นไป
2. เพื่อศึกษาการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จากการสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก โดยกำหนดให้จำนวนนักเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 มีการคิดอย่างมีวิจารณญาณผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ขึ้นไป
3. เพื่อศึกษาเจตคติต่อการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จากการสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ห้องเรียนที่ 14 โรงเรียนชุมแพศึกษา อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 29 คน
2. รูปแบบการวิจัย เป็นการวิจัย เบื้องต้นในรูปแบบ One – Shot Case Study
3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย
 - ตัวแปรต้น คือ การสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก
 - ตัวแปรตาม คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และเจตคติต่อการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ของนักเรียน

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

4.1 เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 5 แผน เวลา 10 ชั่วโมง

4.2 เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผล การวิจัย ได้แก่ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบปรนัยชนิดเลือกตอบ จำนวน 40 ข้อ แบบวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ จำนวน 40 ข้อ และแบบวัดเจตคติต่อการเรียนวิชา ประวัติศาสตร์ แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

5.1 ลีอกกลุ่มเป้าหมาย 1 กลุ่ม คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ห้องเรียนที่ 14 โรงเรียน ชุมแพศึกษา อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น จำนวน 29 คนที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556

5.2 นำเครื่องมือวิจัยที่เสร็จสิ้นตาม ขั้นตอนแล้วไปทดลองใช้กับกลุ่มเป้าหมายจำนวน 5 แผน จำนวน 10 ชั่วโมงในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทำการ เก็บรวบรวมข้อมูลตามแผนการจัดการเรียนรู้ คือ ผลงานและชิ้นงานของนักเรียน

5.3 เมื่อดำเนินการจัดกิจกรรมตาม แผนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 5 แผน แล้วทำการทดสอบ วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และการคิด อย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน โดยใช้แบบวัด ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และแบบทดสอบ วัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน หลังจาก ที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ นำผลคะแนนที่ได้มาหารค่าร้อยละ (Percentage)

5.4 นำผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การคิด อย่างมีวิจารณญาณ และเจตคติต่อการเรียนวิชา ประวัติศาสตร์ของนักเรียนที่ได้ ไปเปรียบเทียบกับ เกณฑ์ที่กำหนด

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

1. สรุปผลการวิจัย

1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการสอน โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก รายวิชา ส 31102 ประวัติศาสตร์ไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่า นักเรียนร้อยละ 72.41 ของนักเรียนทั้งหมด มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนร้อยละ 72.40 ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่กำหนด

1.2 ผลของการคิดอย่างมีวิจารณญาณ โดยใช้การสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับ เทคนิคผังกราฟิก ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่า นักเรียนจำนวนร้อยละ 89.65 ของจำนวน นักเรียนทั้งหมด มีคะแนนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ คิดเป็นร้อยละ 73.42 ของคะแนนเต็ม ซึ่งผ่านเกณฑ์ ที่กำหนด

1.3 ผลของเจตคติต่อการเรียนวิชา ประวัติศาสตร์ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับ เทคนิคผังกราฟิกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่า นักเรียนมีเจตคติต่อการเรียนระดับมาก

2. อภิปรายผล

2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการสอน โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการทาง ประวัติศาสตร์ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิกผ่านเกณฑ์ ที่กำหนด ทั้งนี้เนื่องจากการสอนด้วยวิธีการทาง ประวัติศาสตร์ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิกสามารถทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ พัฒนาการเรียนรู้ของตนเอง เปิดโอกาสให้นักเรียนเลือกประเด็นที่สนใจศึกษา มีการ กำหนดเป้าหมาย วางแผน สร้างสรรค์ผลงาน ด้วยตนเอง ทำให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้นักเรียนต้องการศึกษาค้นคว้าในเรื่องนั้น ๆ ต่อไป นอกจากนี้ยังประกอบด้วยหลักการสอนที่ให้นักเรียนร่วมมือการเรียนรู้ซึ่งกัน และกัน ช่วยฝึกทักษะการทำงานกลุ่มโดยฝึกให้นักเรียนอภิปรายแสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างเพื่อนในกลุ่มและในชั้นเรียน

ทำให้นักเรียนรู้จักการฝึกทักษะการสื่อสาร การพิจารณาความคิดเห็นต่าง ๆ ของเพื่อนในกลุ่มและเพื่อนในชั้นเรียน ทำให้นักเรียนได้ตรวจสอบและทำความเข้าใจในข้อมูลที่ตนได้ศึกษาค้นคว้า โดยมีครูเป็นผู้คอยให้คำแนะนำเพื่อนำมาปรับปรุงและแก้ไขงานของตนเองให้ดียิ่งขึ้น ส่งผลให้นักเรียนเข้าใจในเรื่องอย่างถ่องแท้ และการได้ข้อสรุปเกี่ยวกับเรื่องที่ศึกษาด้วยตนเองทำให้นักเรียนจดจำเนื้อหาได้ดีและทำข้อสอบได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ [3] ที่ได้ศึกษาทักษะการคิดวิเคราะห์จากการสอนโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนวิชาประวัติศาสตร์ ส 31103 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่า การสอนโดยวิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนมีขั้นตอนที่ส่งเสริมกระบวนการคิดอย่างมีระบบ ลงมือแสวงหาความรู้เองโดยครูเป็นผู้กระตุ้นจากการตั้งคำถามแบบเปิด และยังสอดคล้องกับ [1] ที่ได้สรุปไว้ว่า การสอนโดยใช้เทคนิคผังกราฟิกเป็นการสอนที่มีการสรุปเนื้อหาที่เรียนโดยใช้ผังกราฟิกเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการจัดกระทำข้อมูลให้เป็นระบบเข้าใจง่าย กะทัดรัด และมีความชัดเจน เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมและสรุปความคิดหรือข้อมูลให้เกิดความเข้าใจในเนื้อหาสาระนั้นได้ง่ายขึ้นและนักเรียนสามารถใช้ทักษะการคิดออกมาในรูปของผังกราฟิกในรูปแบบต่าง ๆ ทำให้มองเห็นกระบวนการคิดของผู้เรียนจากข้อมูลที่ได้กล่าวมา แสดงให้เห็นว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคผังกราฟิกสามารถส่งเสริมให้นักเรียนมีพัฒนาการด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้

2.2 ผลของการคิดอย่างมีวิจารณญาณผ่านเกณฑ์ที่กำหนด จากพฤติกรรมบ่งชี้การคิดอย่างมีวิจารณญาณจำนวน 5 ด้าน ได้แก่ 1) การนิยามปัญหา 2) การเลือกข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหา 3) การตระหนักในข้อตกลงเบื้องต้น 4) การกำหนดและเลือกสมมติฐาน 5) การสรุปอย่างสมเหตุสมผล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ [8] ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับผลการใช้หน่วยการเรียนรู้แบบย้อนกลับ (Backward design) โดยใช้

การสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ต่อการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่า ความเหมาะสมของการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.88

มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด นักเรียนจำนวนร้อยละ 85 มีคะแนนการคิดอย่างมีวิจารณญาณร้อยละ 75.52 ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่กำหนดคือ ร้อยละ 70 มีคะแนนผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 70 ขึ้นไป นักเรียนจำนวนร้อยละ 85 มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนร้อยละ 86.5 ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ ร้อยละ 80 และนักเรียนมีเจตคติต่อการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ไทยอยู่ในระดับมากที่สุด เช่นเดียวกับ [9] ได้เปรียบเทียบการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในการวิจัยได้แบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมโดยใช้ 2 แผนการจัดการเรียนรู้คือ แผนการสอนโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ และแผนการสอนแบบปกติ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มีการคิดอย่างมีวิจารณญาณสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยวิธีการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มีการคิดอย่างมีวิจารณญาณสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ [4] ได้ศึกษา เรื่อง การใช้ชุดกิจกรรมเพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นที่ 1 วิทยาลัยเทคนิคสตุล จังหวัดสตุล ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยชุดกิจกรรมเพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณมีความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณมากกว่ากลุ่มที่สอนด้วยวิธีปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องมาจากนักเรียนได้รับการฝึกความสามารถการคิดอย่างมีวิจารณญาณอย่างเป็นระบบขั้นตอน โดยขั้นแรก

เป็นการเสนอสถานการณ์ที่เป็นปัญหา นักเรียนต้องแสดงความคิดเห็นในด้านต่าง ๆ ในขั้นที่ 2 นักเรียนต้องออกแบบการทดลองด้วยตนเองเพื่อตอบปัญหา ทำให้ต้องใช้ความคิด ในขั้นที่ 3 คือขั้นฝึกการคิดเป็นกลุ่มย่อย ซึ่งมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร แสดงความคิดเห็น ลงข้อสรุปของประเด็นปัญหา ขั้นที่ 4 การอภิปรายผล เป็นขั้นตอนที่ร่วมกันลงข้อสรุป และสุดท้ายเป็นขั้นประเมินความคิด เป็นขั้นตอนที่ช่วยให้นักเรียนได้ตรวจสอบวิธีคิดที่เกิดขึ้น

2.3 ผลของเจตคติต่อการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิกของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่า นักเรียนมีเจตคติทางบวกต่อการเรียนอยู่ในระดับมากทั้งนี้เพราะว่าผู้เรียนได้รับการเรียนรู้ตามขั้นตอนของวิธีการทางประวัติศาสตร์ 5 ขั้นตอนอย่างเป็นระบบรวมทั้งการที่นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้และสร้างสรรค์ชิ้นงานและภาระงานในรูปแบบผังกราฟิกตามความสามารถและความสนใจของตนเอง พร้อมทั้งมีอิสระในการแลกเปลี่ยนเปลี่ยนการเรียนรู้อะหว่างเพื่อนสมาชิกในกลุ่มและในชั้นเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ [7] ได้วิจัยเรื่องผลการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับเทคนิคจิกราว์ ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และเจตคติต่อการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ผลปรากฏว่า มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 มีความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 และมีเจตคติต่อการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ไทย อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.26

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ในการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก ผู้สอนควรเตรียมความพร้อมให้แก่ผู้เรียน ในการเรียนรู้ด้วยตนเองเกี่ยวกับทักษะและกระบวนการต่าง ๆ ก่อนการทดลอง เช่น วิธีการค้นคว้าสืบเสาะข้อมูลหรือหลักฐานทางประวัติศาสตร์ต่าง ๆ การแยกประเภทของหลักฐาน การตีความสังเคราะห์ การอภิปรายกลุ่ม และการนำเสนอข้อมูลทางประวัติศาสตร์ ทักษะและกระบวนการดังกล่าวจะสามารถทำให้ผู้เรียนมีการวางแผน เข้าใจในสิ่งที่กำลังปฏิบัติและทำให้ผู้เรียนเกิดความสามัคคีและการมีส่วนร่วมในกลุ่ม

1.2 ในการประยุกต์ใช้กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ ผู้สอนควรเน้นบรรยากาศในการจัดการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนมีอิสระในการคิดบนพื้นฐานการวิเคราะห์สังเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมอย่างเป็นระบบ ผ่านกระบวนการคิดเกี่ยวกับหลักฐานทางประวัติศาสตร์เพื่อให้ได้องค์ความรู้ใหม่อย่างเป็นเหตุเป็นผล จะช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ซึ่งเป็นแนวทางสำหรับผู้สอนในการพัฒนาความสามารถในด้านการคิดของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิกใช้กับเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ที่ยังหาข้อสรุปไม่ได้ในปัจจุบัน

2.2 ควรมีการวิจัยผลของการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิกกับตัวแปรอื่น ๆ เช่น ทักษะการคิดวิเคราะห์ ทักษะการแก้ปัญหา ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การสื่อสารหรือการสื่อความหมาย เป็นต้น

2.3 ควรมีการวิจัยเพื่อเปรียบเทียบการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบอื่น และระดับชั้นอื่น ๆ

เอกสารอ้างอิง

- [1] ดลฤดี รัตนประสาธ. ผลของการใช้ผังกราฟิกที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่อง ดินและหินในท้องถิ่น ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2547.
- [2] พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์. การสื่อสารด้วยผังกราฟิก : แนวคิด วิธี และเทคนิคการสอน. กรุงเทพฯ : เดอะมาสเตอร์กรุ๊ปแมนเนจเม้นท์. 2544.
- [3] พิสมัย เดิมสันเทียะ. การศึกษาทักษะการคิดวิเคราะห์จากการสอนโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน วิชาประวัติศาสตร์ ส 31103 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 2555.
- [4] ยุพดี กาญจนะ. การใช้ชุดกิจกรรมเพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นที่ 1 : วิทยาลัยเทคนิคสตุล จังหวัดสตุล. 2544.
- [5] ลาวัณย์ วิทยาอุทกภูมิกุลและคณะ. คู่มือการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ไทย ส 028 ประวัติศาสตร์การตั้งถิ่นฐานดินแดนประเทศไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช. 2543.
- [6] วินัย พงศ์ศรีเพียร. “ครูกับการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ไทย” คู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ไทยจะเรียนจะสอนกันอย่างไร. กรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ. 2543.
- [7] สมนึก อ่อนแสง. ผลการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับเทคนิคจิกรซอว์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณและเจตคติต่อการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร. 2554.
- [8] อนุพงษ์ ชุมแวงวาปี. ผลการใช้หน่วยการเรียนรู้แบบย้อนกลับ (Backward Design) โดยใช้การสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ต่อการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4, วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 2554.
- [9] อารียา ศิโรตม. ผลของการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ในการเรียนการสอนสังคมศึกษาที่มีต่อการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนสาธิต สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2545.